

УДК [027.7:004.738.1]:[378.016:005.6]

КІЛЬКІСНА І ЯКІСНА ОЦІНКА СТАНУ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВНЗ: ДОСВІД ХНУРЕ

Влащенко Людмила Георгіївна, заступник директора
наукової бібліотеки Харківського національного університету
радіоелектроніки

Оре Тетяна Анатоліївна, завідувачка
відділом комплектування наукової бібліотеки
Харківського національного університету радіоелектроніки

***Анотація:** Описано схему взаємодії підрозділів університету під час створення повнотекстової бази навчально-методичного забезпечення в нз й надання доступу до неї через сайт бібліотеки.*

***Ключові слова:** Навчально-методичне забезпечення, електронні навчально-методичні комплекси, електронний ресурс, бібліотека в нз, електронна картотека книгозабезпеченості, оцінювання якості.*

Одним з якісних показників оцінювання діяльності в нз є комфортні електронні комунікації між всіма учасниками науково-освітнього процесу. Якість освітнього процесу у в нз багато в чому залежить від забезпечення, інтеграції й доступності навчально-методичних матеріалів і є одним з кількісних та якісних критеріїв оцінювання діяльності в нз. Цей напрямок вимагає встановлення тісної, оперативної взаємодії між бібліотекою, кафедрами й відділами університету.

Практичною реалізацією таких комунікацій у Харківському національному університеті радіоелектроніки (далі - ХНУРЕ) стало створення у 2014 р. бази Електронних навчально-методичних комплексів (далі - ЕНМК). Мета проекту - інтеграція навчально-методичних матеріалів всіх кафедр університету в єдину базу. Ця робота здійснювалася спільними зусиллями наукової бібліотеки, кафедр, навчально-методичного відділу та навчально-методичного відділу забезпечення якості ХНУРЕ [1].

У ході підготовчої роботи були виділені такі основні етапи:

- розроблені вимоги до різних електронних видів навчально-методичної літератури й таблиці проміжної звітності;
- установлений порядок роботи з представниками кафедр (співробітник, відповідальний за проведення самооцінювання кафедри);
- створений новий розділ на головній сторінці веб-сайту наукової бібліотеки, розроблені його структура і технологія розміщення матеріалів.

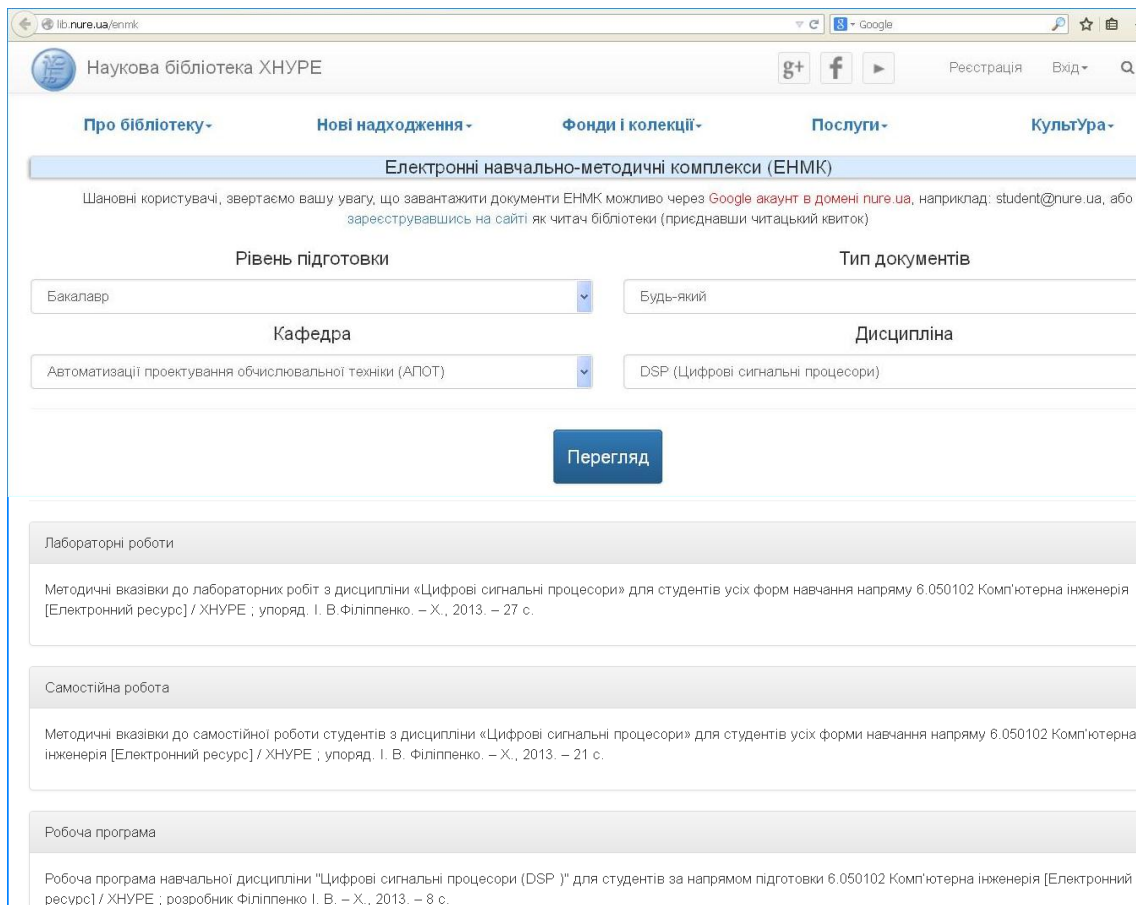
У 2014 році розпочалася робота із приймання та оформлення ЕНМК співробітниками бібліотеки. У робочу групу увійшло 28 бібліотекарів, котрі здійснювали приймання, обробку, складання бібліографічного опису і створення бібліографічного запису для електронного каталогу (в АІБС УФД/Бібліотека), розміщення на сайті електронних комплексів [2].

На сьогоднішній день у процесі наповнення, редагування, аналізу й підтримки бази ЕНМК задіяні такі підрозділи бібліотеки: відділ комплектування, відділ електронних ресурсів, служба технічної підтримки й програмного забезпечення (ТППЗ). З боку кафедр до функцій відповідальної особи входить систематизація навчально-методичного забезпечення кафедри, зв'язок з науковою бібліотекою, контроль за наповненням бази ЕНМК. За зміст навчальних і методичних матеріалів несе відповідальність автор (колектив авторів), рецензенти і завідувач кафедри. Співробітники бібліотеки контролюють правильність

оформлення матеріалів відповідно до нормативних документів з видавничої діяльності в ХНУРЕ, відповідають за збереження цілісності й конфіденційності наданих матеріалів (щодо зовнішніх користувачів), а також за дотримання авторських прав [3].

Ресурс ЕНМК ХНУРЕ (<http://lib.nure.ua/enmk>) систематизовано по кафедрах ВНЗ, освітньо-кваліфікаційним рівням і досліджуваним дисциплінам, що вивчають. Навчально-методичний комплекс містить такі матеріали: робоча програма, конспект лекцій, методичні вказівки до різних видів робіт (лабораторні, практичні, контрольні, семінарські й самостійні); контрольні завдання, екзаменаційні білети, тести, слайд-лекції. Документи подаються у форматах: *.pdf, *.doc, *.ppt (для слайд-лекцій). Скрін-шот сторінки сайту з результатами пошуку за кафедрою та дисципліною в базі ЕНМК на зображенні 1.

Зображення 1. Скріншот ЕНМК на сайті НБ ХНУРЕ

На сьогоднішній день у базі ЕНМК налічується 5144 документи з 1388 дисциплін. З 1 серпня 2016р. впроваджена нова версія сайту бібліотеки ХНУРЕ, службою ТППЗ встановлені лічильники кількості звертань. За поточний період - 876 звертань (завантажень).

Доступ до повних текстів ресурсу ЕНМК можливий через Google акаунт у домені nure.ua, наприклад: student@nure.ua, або через реєстрацію на сайті бібліотеки (за номером читацького квитка).

Звіт про наявність комплексів навчально-методичного забезпечення (далі - КНМЗ) кафедр відповідно до розробленої форми (таблиця 1) надається кафедрами до навчально-методичного відділу ХНУРЕ й навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти з метою контролю й систематизації КНМЗ в університеті.

Таблиця 1. Форма подачі відомостей про КНМЗ кафедр

КНМЗ навчальних дисциплін каф. _____ згідно з навч. планами підготовки фахівців																							Додаток Б	
№	Назва дисципліни	Освітній рівень	Освітня програма/ спеціальність	Форма навчання	Курс	Кількість студентів	Нормативна/ вибіркова	Підручник (навч. посібник)	Методичне забезпечення										Інновац. техн.		Слайд-лекції	Тести	Викладач	Інформаційна забезпеченість
									Навчальна програма	Робоча програма	Конспект лекцій	СРС	Практичні/ семінарські	Лабораторні	КПЛДП	Контр. завдання	Екз. запитання	Дистанційний курс	Веб-СРС	Відеоконференції				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

Зі свого боку бібліотека надає інформацію про наявність і розміщення повних текстів цих же матеріалів у єдиній базі ЕНМК на сайті наукової бібліотеки.

Навчально-методичний відділ ХНУРЕ здійснює облік наявності КНМЗ й формує рейтингові показники кафедр, окремих викладачів. Навчально-методичний відділ забезпечення якості освіти аналізує зміст КНМЗ й наприкінці

кожного навчального року надає кафедрам рекомендації з поліпшення його якості [4].

Таким чином, завдяки двосторонній звітності, виявляється загальна картина стану навчально-методичного забезпечення у ВНЗ, а єдина база відкриває доступ до інформації для всіх учасників освітнього процесу.

Одним зі складових КНМЗ є робоча програма навчальної дисципліни - нормативний навчально-методичний документ ВНЗ, у якому викладено зміст, мета, структура навчальної дисципліни, методи контролю і критерії оцінювання [3], а також список рекомендованої літератури під час вивчення дисципліни. Саме з цього документу співробітник відділу комплектування бере відомості для наповнення модуля книгозабезпеченості в АІБС «УФД/Бібліотека»: кваліфікаційний рівень, курс, семестр, напрямок або спеціальність, форма навчання, провідний лектор тощо. Рекомендована література приєднується до навчальної дисципліни, а у випадку її відсутності в бібліотеці, додається до плану закупівель на поточний рік. У такий спосіб створюється й редагується електронна картотека книгозабезпеченості (далі - ЕКК) дисциплін і спеціальностей (напрямків). За допомогою ЕКК здійснюється аналіз книгозабезпеченості навчальних дисциплін, напрямків і спеціальностей, кафедр, факультетів. Відсоток книгозабезпеченості навчальної дисципліни є одним з якісних показників спільної роботи кафедри й бібліотеки. Дані з книгозабезпеченості дисциплін використовуються під час ліцензування й акредитації напрямків і спеціальностей ВНЗ, у звітах і аналітичних довідках за запитом. Показник книгозабезпеченості навчальної дисципліни додано до форми, що розроблено навчально-методичним відділом університету як інформаційне забезпечення (таблиця 1), вказується у відсотках.

Таким чином, єдина система звітності є кількісним і якісним критерієм оцінювання, оскільки надає можливість одержання об'єктивних показників під час перевірки діяльності кафедр й університету в цілому.

Завдяки об'єднаним зусиллям підрозділів університету створено повнотекстовий ресурс, що відбиває систему навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у ВНЗ. Він дозволяє значно підвищити ефективність самостійної роботи студентів як за традиційної, так і за дистанційної форми навчання, зміцнити внутрішні комунікації.

Список використаних джерел інформації:

1. Грищенко Т. Б. Процеси інтеграції вузу і бібліотеки: створення електронних навчально-методичних комплексів / Т. Б. Грищенко, А. В. Шемаєва // Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 21–23 жовт. 2014 р. / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, наук.-техн. б-ка ПолтНТУ. – Полтава : ПолтНТУ, 2014.
2. Влащенко Л. Г. Електронні навчально-методичні комплекси Харківського національного університету радіоелектроніки: інтеграція навчально-методичних матеріалів кафедр університету в єдину базу / Л. Г. Влащенко // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства : матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 верес. 2015 р., Львів / Нац. ун-т «Львівська політехніка», Наук.-техн. б-ка. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. – С. 355–358.
3. Про науково-методичне забезпечення навчального процесу [Електронний ресурс] : розпорядження ХНУРЕ від 23 груд. 2013 р. № 101Р. – Режим доступу : <http://lib.nure.ua/official>.

4. Про затвердження «Положення про видання навчально-методичної літератури у ХНУРЕ» : наказ ХНУРЕ від 5 черв. 2006 р. № 126. – Режим доступу : <http://lib.nure.ua/official>

КОЛИЧЕСТВЕННАЯ И КАЧЕСТВЕННАЯ ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ВУЗЕ: ОПЫТ ХНУРЭ

Влащенко Л. Г., заместитель директора научной библиотеки Харьковского национального университета радиоэлектроники.

Оре Т. А., заведующая отделом комплектования научной библиотеки Харьковского национального университета радиоэлектроники.

Аннотация: Описана схема взаимодействия подразделений университета в создании полнотекстовой базы учебно-методического обеспечения вуза и предоставление доступа к ней через сайт библиотеки.

Ключевые слова: Учебно-методическое обеспечение, электронные учебно-методические комплексы, электронный ресурс, библиотека вуза, электронная картотека книгообеспеченности, оценка качества.

QUANTITATIVE AND QUALITATIVE ESTIMATION OF EDUCATIONAL- METHODICAL SUPPORT IN HIGHER EDUCATION: KHNURE EXPERIENCE

Vlshchenko L. G., the defender of the director, the scientific library

Ore T. A., head of the acquisition Department, the Scientific Library

Annotation: This report describes the scheme of interaction between the university departments creating a full-text database to educational and methodical support of the university and providing access to the library website.

Keywords: educational and methodical support, electronic educational-methodical complexes, electronic resource, University library, Book Supply electronic filing, quality control

